

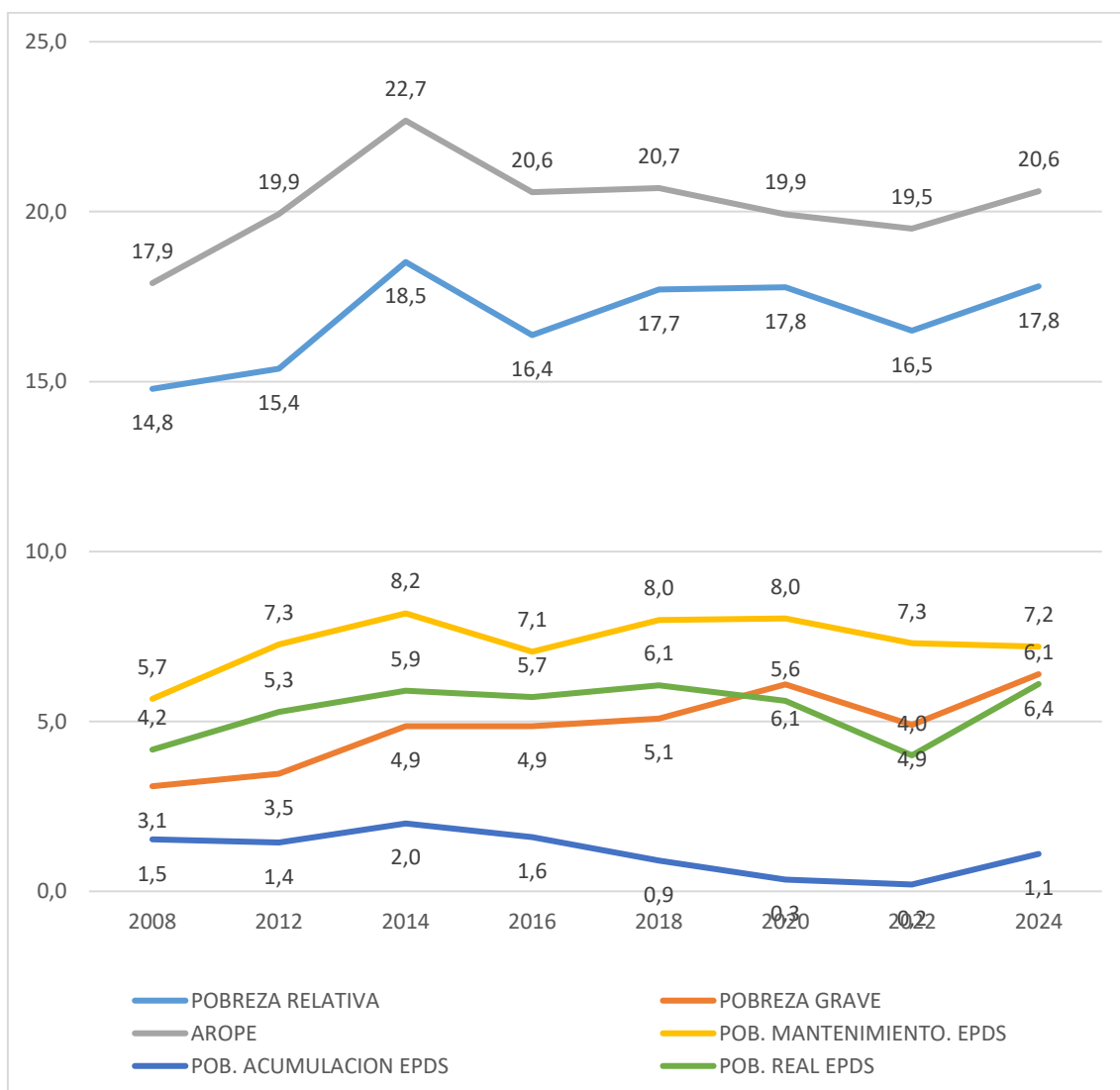

EUSKADIKO POBREZIAREN ETA DESBERDINKERIAREN BILAKAERA 2008-2024

ALDIAN,

2024KO PGDI INKESTAKO DATUETAN OINARRITUTA

INFORMAZIO-LABURPENA eta PROPOSAMENAK

EAPN – Euskadi

Harrobia plaza 4, 3. solairua 48003 Bilbo

Tel.: 94-4161884 - E-mail: coordinacion@eapneuskadi.net

IFK: G-48900336. Eusko Jaurlaritzako Elkarteen Erregistroko zk.: FD/B/00084/1997

1.- AURKEZPENA

POBREZIA	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
POBREZIA ERLATIBOA	14,8	15,4	18,5	16,4	17,7	17,8	16,5	17,8
POBREZIA LARRIA	3,1	3,5	4,9	4,9	5,1	6,1	4,9	6,4
AROPE	17,9	19,9	22,7	20,6	20,7	19,9	19,5	20,6
MANTENTZE-POB. PGDI	5,7	7,3	8,2	7,1	8,0	8,0	7,3	7,2
METATZE-POB. PGDI	1,5	1,4	2,0	1,6	0,9	0,3	0,2	1,1
POBREZIA ERREALA PGDI	4,2	5,3	5,9	5,7	6,1	5,6	4,0	6,1

DESBERDINKERIA	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
GINI INDIZEA	25,2	25,3	27,1	25,8	26,7	28,2	26,9	25,9
S80/S20 RATIOA	3,6	3,7	4,2	3,9	4,1	4,4	4,3	4,2
DIRU-SARREREN % 10								
POBREENA	3,9	3,8	3,4	3,5	3,4	3,2	3,5	3,3

Iturria: PGDI 2024¹

Txosten honen helburua honako hau da: **Euskadiko pobrezia eta desberdinkeria adierazle nagusiek 2008-2024 aldian** izandako bilakaeraren laburpena egitea. Datuak *Pobrezia eta Gizarte-desberdinkeria buruzko 2024ko Inkestatik* (PGDI) hartu dira. Inkesta hori Eusko Jaurlaritzako Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saileko organo estatistiko espezifikoak egin zuen.

Pobrezia buruzko ondorioak: Jasotako 6 adierazleetatik 5etan, nabarmen okertu da egoera

- 2024an, egoera narriatu egin da 2022an zegoenarekiko: pobrezia erlatiboa % 16,5etik % 17,8ra igo da, eta AROPE adierazlea % 19,5etik % 20,6ra.
- Pobrezia larria % 6,4ra iritsi da: serie osoko baliorik altuena da hori, eta 2008an erregistratutakoaren (% 3,1) bikoitza.
- PGDI pobrezia errealak nabarmen igo da: 2022ko % 4,0tik 2024ko % 6,1era, 2018ko maximoa berdinduz.
- Mantentze-pobrezia nahiko egonkor mantendu da: jaitsi egin da pixka bat, % 7,3tik % 7,2ra.
- Metatze-pobrezia % 0,2tik % 1,1era igo da. Hasierako mailen azpitik jarraitzen badu ere, egoera horrek irauli egin du lehenagoko hobekuntza.
- Oro har, 2024ko datuek erakusten dute pobrezia gora egin duela, eta, bereziki, pobrezia forma larrienak okertu egin direla.

Desberdinkeria buruzko ondorioak

- Desberdinkeria orokorrak behera egin du 2020ko maximoarekiko. Giniren indizea 28,2tik 25,9ra jaitsi da 2024an, eta 2008ko mailara (25,2) hurbildu da.
- S80/S20 ratioa jaitsi egin da pixka bat: 2022ko 4,3tik 2024ko 4,2ra. Hala ere, 2008ko balioetik (3,6) gora jarraitzen du; beraz, horrek erakusten du oraindik handia dela baliabide gehien dauzkaten eta gutxien dauzkaten taldeen diru-sarreraren arteko aldea.
- Pobreia diren % 10ek 2024ko diru-sarreraren % 3,3 baino ez dute jasotzen; 2022an, berriz, % 3,5 jasotzen zuten, eta 2008an % 3,9.
- Beraz, nahiz eta adierazle orokorrekin erakusten duten desberdinkeria oraintsu murriztu egin dela, diru-sarrera txikiak dituen taldearen egoera ez da neurri berean hobetu.

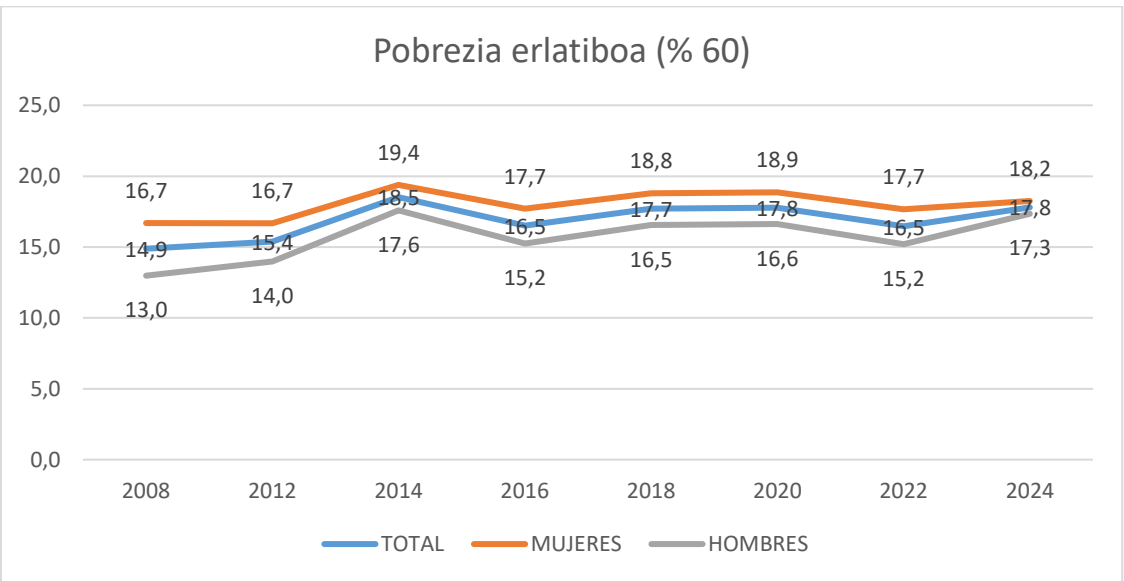
¹ <https://www.euskadi.eus/pobrezia-eta-gizarte-desparekotasunei-buruzko-inkesta-pgdi/web01-s2enple/eu/>

2.- POBREZIA-ADIERAZLE NAGUSIEN BILAKAERA

2.1.- POBREZIA ERLATIBOAREN BILAKAERA

POBREZIA ERLATIBOA	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
GUZTIRA	14,8	15,4	18,5	16,4	17,7	17,8	16,5	17,8
EMAKUMEAK	16,7	16,7	19,4	17,7	18,8	18,9	17,7	18,2
GIZONAK	13,0	14,0	17,6	15,2	16,5	16,6	15,2	17,3

Iturria: PGDI 2024

Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

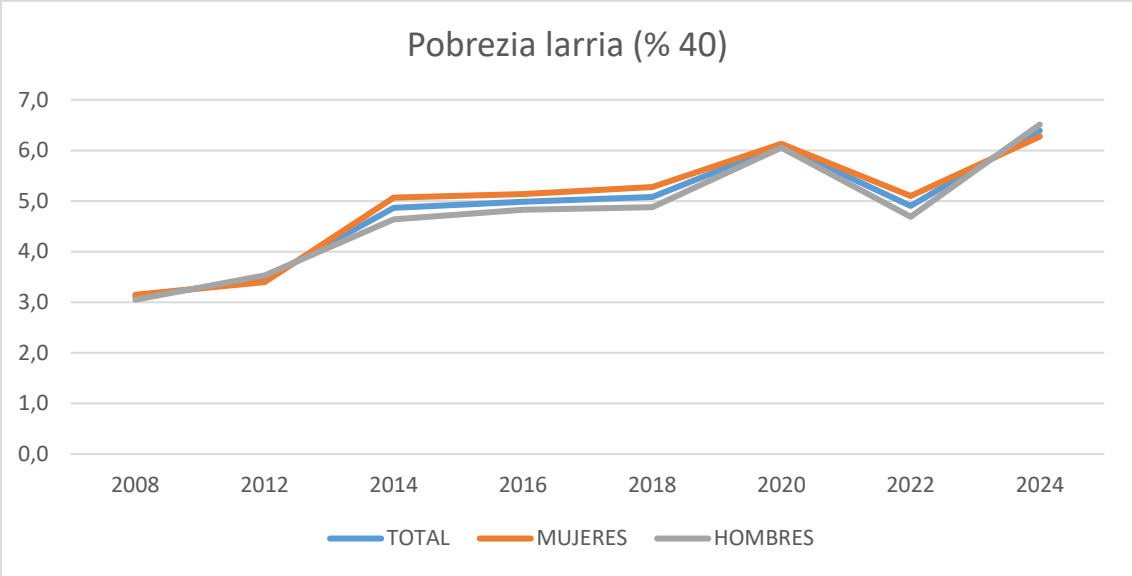
Pobrezia erlatiboaren tasa **2008ko % 14,9tik 2024ko % 17,8ra** igo da; beraz, **2,9 puntu portzentual** igo da. Bilakaerak gorabehera handiak ditu: 2014an % 18,5era arte igo zen, ondoren behera egin zuen, 2018an eta 2020an % 17,7-17,8 ingurukoa izan zen berriro, 2022an % 16,5era jaitsi zen, eta 2024an % 17,8ra igo da berriro. Hortaz, hobekuntza-faseak badauden arren, **ez da finkatu pobrezia erlatiboa murrizteko joera, eta 2008ko datuetatik gora amaitu da aldia.**

Sexuaren araberako bilakaeran ezberdintasun garrantzitsuak ikusten dira. **Emakumeen** kasuan, tasa 2008an % 16,7 izatetik 2024an % 18,2koa izatera igaro da: 1,5 puntuko igoera. **Gizonen** kasuan, % 13,0tik % 17,3ra igaro da, 4,3 puntu igoz. Beraz, 2024an emakumeek tasa handiagoa izaten jarraitzen badute ere, genero-arrakala **2008ko 3,7 puntutik 2024ko 0,9 puntura** jaitsi da. Emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunaren murrizketa hori ez da gertatu, funtsean, emakumeen kasuan hobekuntza handia gertatu delako, baizik eta **gizonen pobrezia erlatiboa areagotu egin delako.**

2.2.- POBREZIA LARRIAREN BILAKAERA

POBREZIA LARRIA	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
GUZTIRA	3,1	3,5	4,9	5,0	5,1	6,1	4,9	6,4
EMAKUMEAK	3,1	3,4	5,1	5,1	5,3	6,1	5,1	6,3
GIZONAK	3,1	3,5	4,6	4,8	4,9	6,1	4,7	6,5

Iturria: PGDI 2024

Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

Pobrezia larriak bilakaerarik negatiboenetako bat izan du. Guztizko tasa **2008ko % 3,1etik 2024ko % 6,4ra** igaro da; hau da, 3,3 puntu portzentualeko hazkundera egon da. Hortaz, **bikoiztu baino gehiago** egin da aztertutako aldian.

Gainera, narriadura nahiko iraunkorra da: 2008ko % 3,1etik 2012ko % 3,5era pasatu zen, 2014tik 2018ra bitartean % 5 ingurura, eta 2020an % 6,1era. 2022an % 4,9ra arte hobetu ondoren, pobrezia larria asko handitu da 2024an, eta **% 6,4ra iritsi da, serie osoko mailarik altuenera**.

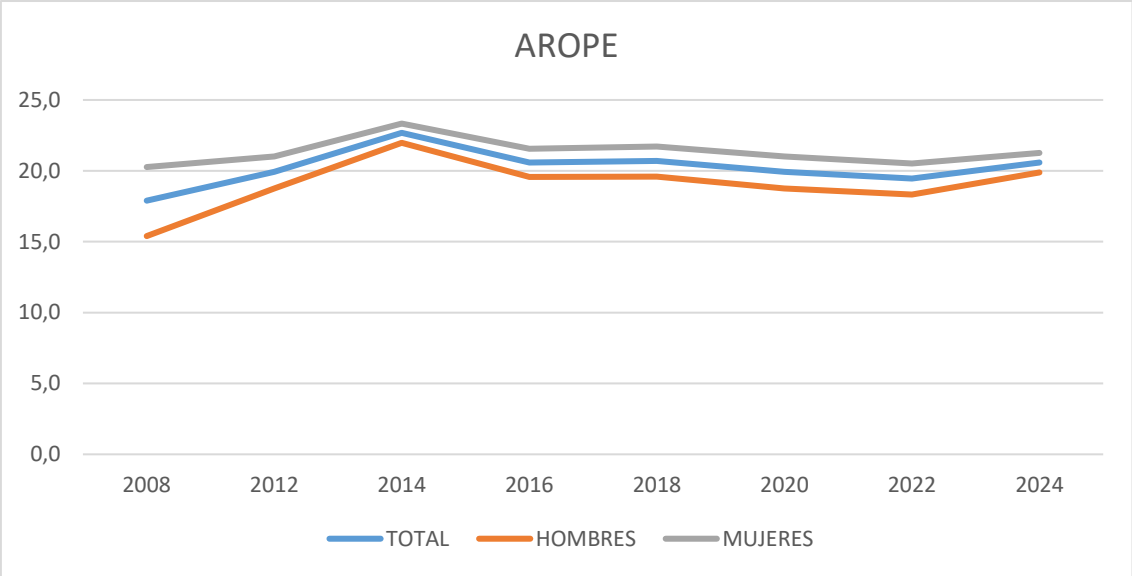
Sexuaren arabera, gizonen eta emakumeen tasa berbera zeukaten 2008an: % 3,1. 2024an, **% 6,3ra iritsi da emakumeen kasuan, eta % 6,5era gizonen kasuan**. Emakumeen tasa 3,2 puntu igo da, eta gizonena 3,4 puntu. Beraz, pobrezia larriaren hazkundera ia berdina eragiten die bi sexuei, eta 2024an zertxobait handiagoa da gizonen artean.

Datu hori bereziki adierazgarria da, erakusten duelako pobrezia-aren hazkundera ez diela soilik pobrezia-atalasetik hurbil dauden egoerei eragiten, baizik eta **intentsitate eta zaurgarritasun ekonomiko handieneko egoerak ere areagotzen ari direla**.

2.3.- AROPE ADIERAZLEAREN BILAKAERA

ARPE	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
GUZTIRA	17,9	19,9	22,7	20,6	20,7	19,9	19,5	20,6
GIZONAK	15,4	18,8	22,0	19,6	19,6	18,8	18,3	19,9
EMAKUMEAK	20,3	21,0	23,3	21,5	21,7	21,0	20,5	21,3

Iturria: PGDI 2024

Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

AROE adierazlea **2008an % 17,9koa izatetik 2024an % 20,6koa** izatera pasatu da; beraz, % 2,7 puntu portzentual igo da. Baliorik handiena 2014an erregistratu zuen: % 22,7. Urte hartatik aurrera, moderatzeko joera izan zuen adierazleak, eta 2022an % 19,5era iritsi zen, baina 2024an igo egin da berriro, % 20,6ra. Beraz, egoerak hobera egin badu ere 2014ko maximoarekiko, **pobreziaren edo gizarte-bazterkeriaren arriskuak 2008an erregistratutakoa baino askoz handiagoa izaten jarraitzen du 2024an.**

Genero-desberdintasuna bereziki argia da adierazle honetan. Emakumeen artean, AROPE **% 20,3tik % 21,3ra** pasatu da; hau da, puntu bat igo da. Gizonen artean, askoz gehiago handitu da: **% 15,4tik % 19,9ra**; hau da, 4,5 puntu portzentual.

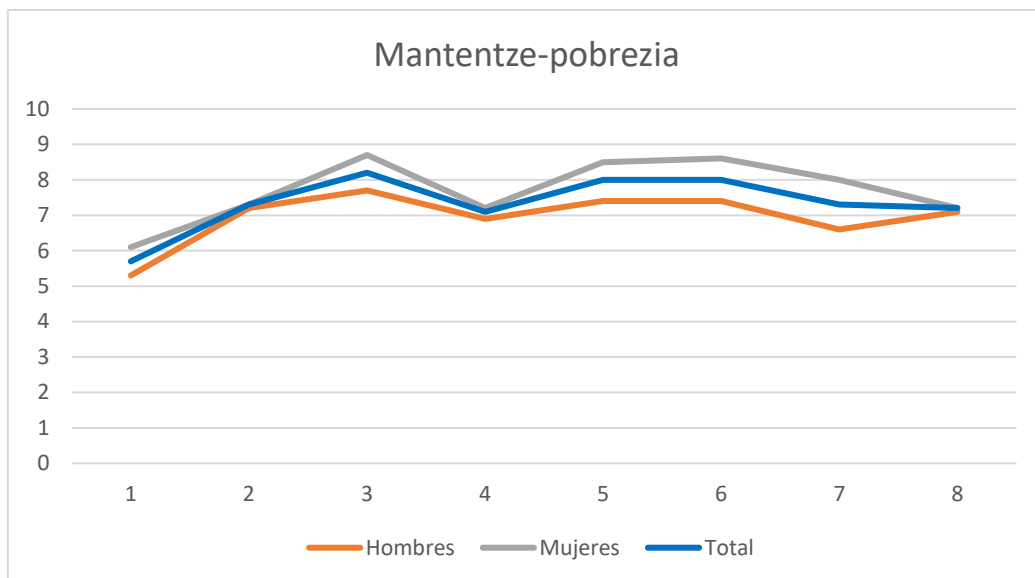
Horren ondorioz, emakumeen eta gizonen arteko aldea **2008ko 4,9 puntutik 2024ko 1,4 puntura** jaitsi da. Murrizketa hori gorabehera, emakumeek pobrezia- edo gizarte-bazterkeriako arrisku handiagoa izaten jarraitzen dute. Pobrezia erlatiboarekin gertatzen den bezala, bi sexuen arteko hurbilketak zerikusi handia du **gizonek izandako narriadura handiagoarekin.** Emakumeen aldeko 0,8 puntuko hasierako aldea **0,1 puntu eskasera murriztu da 2024an.** Berriro ere, gizonen eta emakumeen arteko konbergentzia ikusten da, neurri batean pobrezia maskulinoaren hazkunde handiagoaren ondorio dena.

2.4.- MANTENTZE-POBREZIAREN PGDI ADIERAZLEAREN BILAKAERA

MANTENTZE-POBREZIA PGDI	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
Gizonak	5,3	7,2	7,7	6,9	7,4	7,4	6,6	7,1
Emakumeak	6,1	7,3	8,7	7,2	8,5	8,6	8	7,2
Guztira	5,7	7,3	8,2	7,1	8	8	7,3	7,2

Iturria: PGDI 2024

Mantentze-pobrezia 1,5 puntu portzentual handitu da, **2008ko % 5,7tik 2024ko % 7,2ra** igo baita. 2014an % 8,2ra iritsi zen, eta 2018an eta 2020an % 8an mantendu da. Ondoren, % 7,3ra jaitsi da 2022an, eta % 7,2ra 2024an.

Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

Beraz, nolabaiteko hobekuntza gertatu da azken urteetan, aldian lortutako maximoekin alderatuta, baina **2024ko mailak 2008koak baino handiagoa izaten jarraitzen du.**

2008an % 6,1 izatetik 2024an % 7,2 izatera igaro dira emakumeak; gizonak, berriz, % 5,3tik % 7,1era igo dira. Hazkundera, beraz, 1,1 puntukoa da emakumeen artean, eta 1,8koa gizonen artean.

2.5.- METATZE-POBREZIAREN PGDI ADIERAZLEAREN BILAKAERA

METATZE-POBREZIA PGDI	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
Gizonak	1,5	1,6	2,1	1,5	0,9	0,4	0,3	1
Emakumeak	1,6	1,3	1,9	1,7	0,9	0,3	0,1	1,1
Guztira	1,5	1,4	2	1,6	0,9	0,3	0,2	1,1

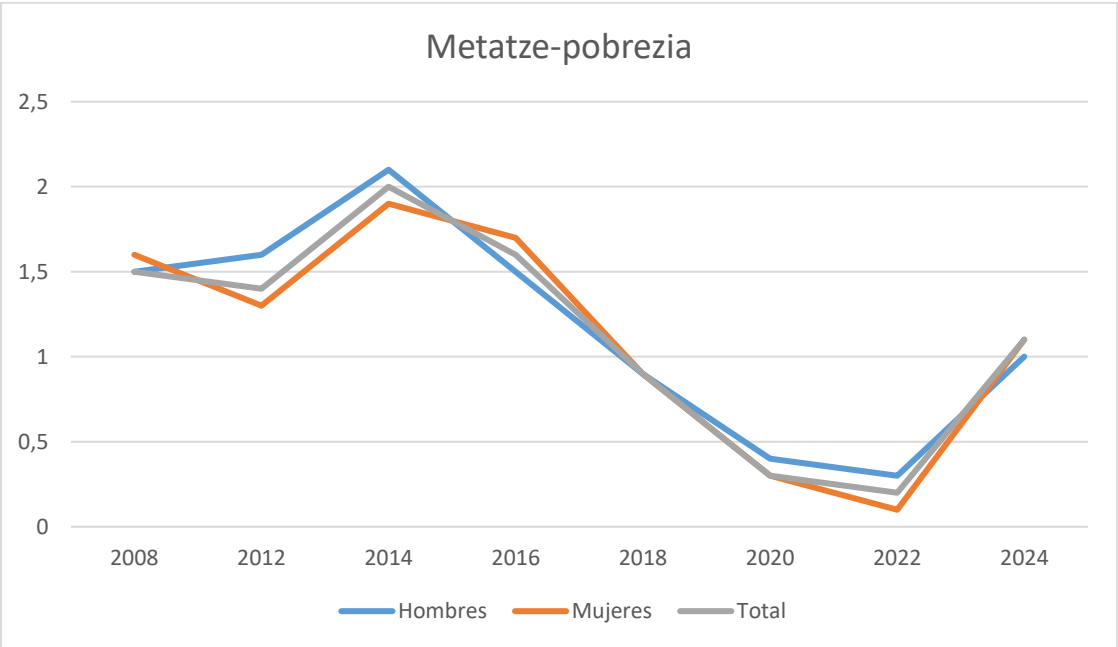
Iturria: PGDI 2024

PGDIren datuek agerian uzten dute metatze-pobrezia asko murriztu dela 2014tik 2022ra bitartean. Hala ere, 2024an erregistratutako gorakada handiak eten egin du bilakaera positibo hori, eta lortutako aurrerapenak zeinen hauskorak diren erakusten du. Gaur egungo mailak seriearen hasieran ikusitakoa baino txikiagoa izaten jarraitzen duen arren, hurrengo neurketetan egiaztatu beharko da igoera hori aldaketa puntuala den edota joera-aldaketa baten hasiera den. Bilakaera antzekoa da bi sexuetan, baina oraintsuko narriadura zertxobait handiagoa izan da emakumeen kasuan.

Guztizko metatze-pobrezia **2008ko 1,5etik 2014ko 2,0ra** igo zen. **2014tik 2022ra** bitartean, oso hobekuntza handia gertatu zen: adierazlea **2,0tik 0,2ra** jaitsi zen, **% 90eko** murrizketa erregistratuz.

2024an, joera irauli egin da partzialki: guztizko balioa **1,1eraino** igo da; hots, 2022ko maila halako bost baino gehiago. Duela gutxiko gorakada hori gorabehera, 2024ko adierazleak 2008ko eta 2014ko balioen azpitik jarraitzen du.

Txikiak dira gizonen eta emakumeen arteko aldeak, eta urtearen arabera aldatu egiten dira; beraz, ez da genero-arrakala iraunkorrik ikusten. 2024an, hala ere, emakumeek balio pixka bat handiagoa dute (**1,1 vs 1,0**). 2024ko hazkundera biziagoa izan da emakumeen artean: **+1,0 puntu** 2022az geroztik. Gizonen kasuan, **+0,7 puntukoa** izan zen.

Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

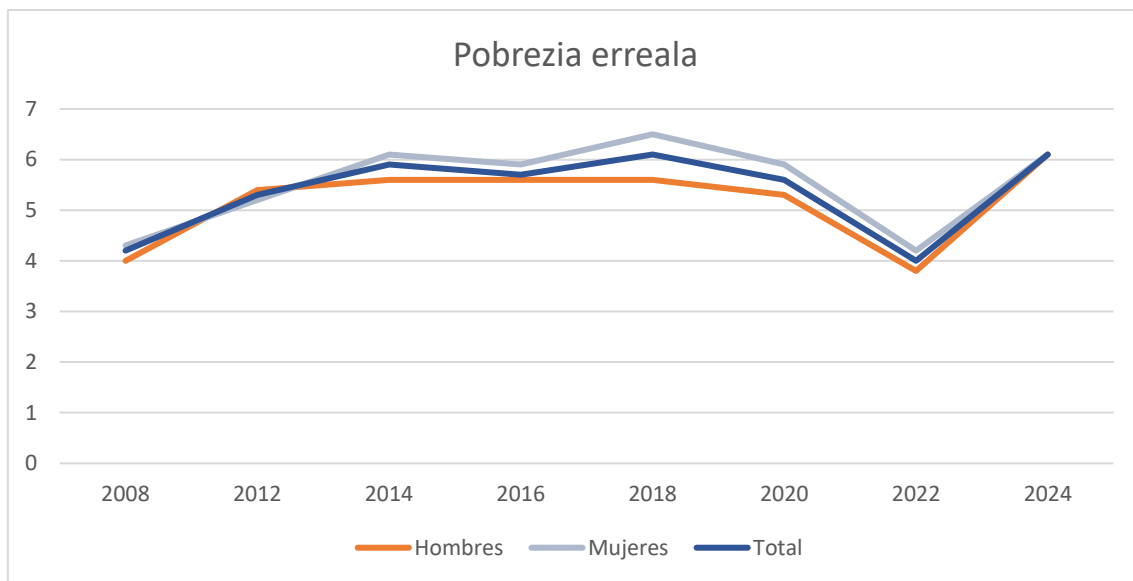
2.6.- POBREZIA ERREALAREN PGDI ADIERAZLEAREN BILAKAERA

POBREZIA ERREALA PGDI	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
Gizonak	4	5,4	5,6	5,6	5,6	5,3	3,8	6,1
Emakumeak	4,3	5,2	6,1	5,9	6,5	5,9	4,2	6,1
Guztira	4,2	5,3	5,9	5,7	6,1	5,6	4	6,1

Iturria: PGDI 2024

Pobrezia erreala **2008an % 4,2 izatetik 2024an % 6,1 izatera** igaro da (% 1,9 puntu portzental). Lehenengo urteetan igo ondoren, 2018an % 6,1era iritsi zen, 2020an % 5,6ra jaitsi zen, eta **2022an** hobekuntza garrantzitsua izan zuen, **% 4,0ra** arte. Hala ere, 2024an **% 6,1era** arte igo da berriro, 2018an lortutako maximoa berreskuratuz.

Gizonen artean, pobrezia erreala **% 4,0tik % 6,1era** pasatu da, 2,1 puntuko igoerarekin. Emakumeen artean, **% 4,3tik % 6,1era** igaro da, 1,8 puntu handituz.

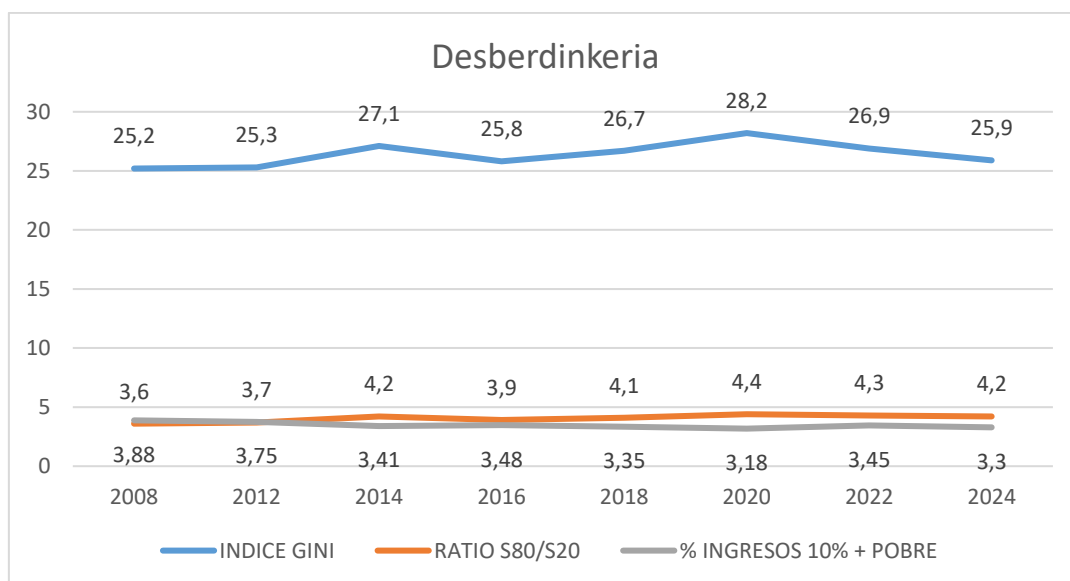
Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

Emakumeek, hasiera batean, tasa zertxobait handiagoa zuten, baina 2024an **gizonek eta emakumeek ehuneko bera izan dute, % 6,1ekoa**. Beste adierazle batzuetan bezala, azken egoera bi taldeentzat okerragoa den agertoki batean gertatu da genero-arrakalaren murrizketa.

3.- DESBERDINKERIAREN BILAKAERA

DESBERDINKERIA	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
GINI INDIZEA	25,2	25,3	27,1	25,8	26,7	28,2	26,9	25,9
S80/S20 RATIOA	3,6	3,7	4,2	3,9	4,1	4,4	4,3	4,2
DIRU-SARREREN % 10 POBREENA	3,88	3,75	3,41	3,48	3,35	3,18	3,45	3,3

Iturria: PGDI 2024

Iturria: Geuk egina, PGDIko datuetan oinarrituta

Desberdinkeria-adierazleek osatu egiten dute pobreziaaren analisia, eta erakusten dute errentaren banaketa 2008an baino zertxobait desberdinagoa dela 2024an.

Giniren indizea 2008an 25,2koa izatetik 2024an 25,9koa izatera igaro da; beraz, pixka bat gora egin du desberdinkeria. Bilakaera ez da lineala: adierazlea 28,2ko maximora iritsi zen 2020an, eta ondoren hoherantz jo zuen, 26,9ra helduz 2022an eta 25,9ra 2024an. Ondorioz, duela gutxi hobekuntza gertatu da, baina oraindik ez da erabat berreskuratu 2008an erregistratutako desberdinkeriarik txikienaren maila.

S80/S20 ratioa 2008an 3,6koa izatetik 2024an 4,2koa izatera igaro da. Horrek esan nahi du handitu egin dela diru-sarreraren banaketaren goiko aldean dauden biztanleen eta beheko aldean dauden arteko aldea. Hemen ere nolabaiteko hobekuntza ikusten da 2020arekiko, urte hartan adierazlea 4,4ra iritsi baitzen, baina 2024ko mailak 2008koaren gainetik jarraitzen du.

Azkenik, **% 10 pobreenari dagokion diru-sarreraren ehunekoa 2008an % 3,88 izatetik 2024an % 3,30 izatera** jaitsi da. Bilakaera horrek esan nahi du baliabide gutxien dituzten biztanleek aldiaren hasieran baino guztizko diru-sarreraren proportzio txikiagoa jaso dutela 2024an. Zertxobait hobetu egin den arren 2020an erregistratutako % 3,18ko minimoarekiko, ez dira 2008ko mailak berreskuratu.

4.- ERAGINDAKO KOLEKTIBO NAGUSIAK

2024ko PGDIko datuek erakusten dutenaren arabera, Euskadiko pobrezia-adierazleek okerrera egin dute. **Pobrezia errealearen tasa % 6,1koa da**, gutxi gorabehera **134.500 pertsonakoa**, 2022an erregistratutako % 4,0ren aldean.

Analisiak agerian uzten du pobrezia ez dagoela modu homogeneoan banatuta, baizik eta hainbat zaurgarritasun-faktore metatzen diren kolektibo eta etxe jakin batzuetan kontzentratzen dela bereziki.

Datuek erakusten dutenez, Euskadiko pobreziak lotura estua du **gizarte-, lan- eta familia-zaurgarritasunen metaketarekin**. Horregatik, pobrezia murrizteko estrategia orok arlo hauei buruzko politikak konbinatu behar lituzke, eraginkorra izateko: **diru-sarreraren bermea, enplegu egonkorra, etxebizitza, haurrentzako laguntza, kontziliazioa, prestakuntza eta jatorriz atzerritarrak diren biztanleen inklusioa**.

Gehien kaltetutako taldeen artean, **jatorriz atzerritarrak diren biztanleak** nabarmentzen dira, **bereziki Europar Batasunekoak ez diren herrialdeetatik etorri direnak**. Munduko gainerako herrialdeetako nazionalitatea duten pertsonen pobrezia errealearen tasa **% 24,6koa** da, espainiar nazionalitatea duten biztanleei dagokien % 3,2koa baino askoz handiagoa. Gainera, kolektibo horietan pertsonen erdiak baino gehiago pobrezia errealeko egoeran daude.

Etxeko lan-egoera ere faktore erabakigarria da. Pertsona aktibo guztiak langabezian dauden etxeetan, pobrezia erreala **% 52,6koa** da: aztertutako talde nagusien artean tasarik altuena da hori. Laneko ezegonkortasunak eta prekaritateak ere nabarmen areagotzen dute pobrezia-arriskua.

Haurrak eta adingabeak dituzten familiak ere lehentasunezko eremua dira. Pobreziak **15 urtetik beherakoen % 13,3ri eragiten die**. 14 urtetik beherakoekin bizi diren pertsonak, berriz, pobrezia errealean dauden biztanle guztien erdiak baino gehiago dira. Arreta berezia behar dute **guraso bakarreko familiak**, haien pobrezia-tasa % 10,7koa baita, eta nabarmen handitzen da langabeziarekin, lan-prekaritatearekin eta gazteekin konbinatzen denean.

Beste faktore garrantzitsu bat adina da. Erreferentziako pertsona **35 urtetik beherakoa** den etxeek **% 16,6ko** pobrezia-tasa erreala dute, adin handiagoko pertsonak buru dituzten etxeetan erregistratutakoa baino askoz handiagoa. Era berean, hezkuntza-prestakuntzaren maila baxuenetan eragin handiagoa du pobreziak.

Lurralde-ikuspegitik, **Bizkaiak Euskadin pobrezia errealean dauden pertsonen % 60 inguru hartzen du**. **Ezkerraldea** nabarmentzen da bereziki, bai bertako pobrezia-tasa altuagatik, bai eragindako biztanle-kopuru handiagatik. Bilbok ere kontzentrazio esanguratsua du, eta altuenetako bat da Debabarreneko tasa ere.

Beraz, lehentasunezko bost talde eta esparru identifikatu ditugu:

1. **Jatorriz atzerritarrak diren biztanleak, bereziki Europar Batasunetik kanpokoak.**
2. **Erabateko langabezia edo enplegu prekarioa duten familiak.**
3. **Haurrak eta beren kargura adingabeak dituzten familiak, bereziki guraso bakarreko familiak.**
4. **Gazteak eta kualifikazio baxuko biztanleak.**
5. **Pobrezia-kontzentrazio handia duten lurraldeak, bereziki Ezkerraldea eta Bilbo.**

5.- EUSKADI BASQUE COUNTRY 2030 AGENDAREKIKO ETA GIZARTE-ESKUBIDEEN EUROPAKO ZUTABEAREKIKO HARREMANA

5.1.- EUSKADI BASQUE COUNTRY 2030 AGENDAREKIKO HARREMANA

Emaizta hauek garrantzi berezia hartzen dute Euskadi Basque Country 2030 Agendaren esparruan, bai eta Garapen Jasangarrirako Helburuen (GJH) arloan ere, bereziki hauekin lotuta: 1. GJHa (pobrezia desagerraraztea), 10. GJHa (desberdinkeria murriztea) eta, genero-dimentsioagatik, 5. GJHa (genero-berdintasuna). Euskal Agendak gizarte-kohesioa, ekitatea eta zaugarritasun handieneko egoeran dauden pertsonen babesa jasotzen ditu bere lehentasunen artean.

Zehazki, 2021-2024 aldirako 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programak konpromiso hau jaso zuen **1. ardatzean (Pertsonak. Ekitatea)**: «bazterkeria prebenitzea eta pobrezia desagerraraztea». Horrez gain, **Ekitatea Proiektua** garatu zuen, zeina pobrezia desagerraraztera, desberdinkeria murriztera eta bazterkeria prebenitzera bideratuta dagoen.

Ikuspegi horretatik, 2008tik 2024ra bitartean behatutako bilakaerak agerian uzten du oraindik ere erronka garrantzitsuak daudela helburu horietara iristeko. Aztertutako pobrezia-adierazle guztiak 2008ko mailen gainetik daude 2024an, eta, horrez gain, pobrezia larria % 6,4raino igo da, S80/S20 ratioa % 3,6tik 4,2ra igaro da, eta % 10 pobreenak diru-sarreretan duen partaidetza murriztu egin da. Hortaz, behar-beharrezkoa da pobrezia eta desberdinkeria murriztera bideratutako politikak mantendu eta indartzea. Ekitatea Proiektuak hainbat jarduketa aurreikusten ditu diru-sarrerak bermatzeko, larrialdi-laguntzak emateko, oinarritzko premiak artatzeko eta gizarteratze- eta laneratze-neurriak bultzatzeko, pobreziaren eta bazterkeriaren aurrean aukera-berdintasuna sortzeko helburuarekin.

Sexuaren araberako bilakaerak, bestalde, garbi uzten du garrantzitsua dela pobreziaren aurkako politikan genero-ikuspegiari eustea. Hainbat adierazletan murriztu egin diren arren emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak, emakumeek 2024an pobrezia erlatiboaren eta AROPEren tasa handiagoak izaten jarraitzen dute. Gainera, arrakalak murriztearen zergatia gizonen izandako narriadura handiagoa da. Errealitate hori bat dator 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programan ezarritako genero-berdintasunaren ikuspegi transbertsalarekin. Bertan adierazten da proiektuek ikuspegi hori jaso behar dutela eta desberdintasun-arrakalak kontuan hartu behar dituztela, batez ere biztanle zaugarrienen artean.

Azken batean, 2024ko PGDIren datuek agerian uzten dute 2030 Agendak pobreziaren, ekitatearen eta gizarte-inklusioaren arloan dituen helburuetarantz aurrera egiteak erronka garrantzitsua izaten jarraitzen duela Euskadirentzat. Desberdinkeria-adierazle batzuetan azkenaldian izandako hobekuntzak ez du konpentsatzen pobrezia 2008ko datuekin alderatuta izan duen igoera, ez eta, bereziki, 2022tik 2024ra bitartean pobreziaren modurik larrienek izan duten gorakada ere. Alde horretatik, emaitzek garbi uzten dute behar-beharrezkoa dela diru-sarrerak bermatzeko sistemak, gizarte-inklusioa eta pertsonarik zaugarrienen babesa indartzen jarraitzea, bat etorritik **1., 5. eta 10. GJHekin** eta 2030 Agendak atzean inor ez uzteko jasotzen duen printzipioarekin. Euskal plangintzak berak 1. eta 10. GJHekin lotzen ditu hainbat gizarte-jarduketa, eta ildo transbertsal gisa ezartzen du genero-berdintasuna.

Oharra: «Aztertutako adierazleek aukera ematen dute 2030 Agendarekin zuzenean lotutako dimentsioen bilakaera baloratzeko, baina berez ez dira Euskadi Basque Country 2030 Agendaren betetze-mailaren ebaluazioa, horretarako jomuga, adierazle eta politika guztiak hartu behar baitira kontuan.»

5.2.- GIZARTE-ESKUBIDEEN EUROPAKO ZUTABEAREKIKO HARREMANA

Irakurketa bera egin daiteke **Gizarte-eskubideen Europako Zutabetik**, zeina 2017an aldarrikatu baitzen, Europa bidezkoago eta inklusiboago baterantz aurrera egiteko erreferentzia-esparru gisa. Zutabearen hoguei printzipioak arlo hauen inguruan daude egituratuta: aukera-berdintasuna, lan-merkatuak sarbidea, lan-baldintza bidezkoak, gizarte-babesa eta gizarte-inklusioa. Txosten honen emaitzekin lotura zuzenena duten printzipioen artean, hauek daude: **genero-berdintasuna (2. printzipioa), aukera-berdintasuna (3. printzipioa), gizarte-babesa (12. printzipioa), gutxieneko errenta (14. printzipioa) eta funtsezko zerbitzuak sarbidea (20. printzipioa).**

AROE adierazlearen bilakaera bereziki esanguratsua da Europako esparru horrekin alderatuta. Euskadin, 2008an % 17,9 izatetik 2024an % 20,6 izatera igaro da; beraz, pobrezia edo gizarte-bazterkeriaren arriskuak hasieran baino maila handiagoan amaitu du aldia. Gainera, 2024an oraindik ere gehiago eragiten die emakumeei (% 21,3), gizonei baino (% 19,9).

Gizarte Eskubideen Europako Zutabearen Ekintza Planak 2030erako ezartzen dituen hiru helburu nagusietako bat hau da, hain zuzen ere: Europar Batasun osoan **gutxienez 15 milioi pertsona gutxiago egotea pobrezia edo gizarte-bazterkeriaren arriskuan**. Adierazi behar da **Europar Batasunerako helburu agregatu bat dela, ez Euskadira helburu kuantitatibo espezifiko bat**; beraz, euskal datuek bilakaeraren norabidea baloratzeko aukera ematen dute, baina ez Europako helburu horren betetze-maila zuzenean neurtzeko.

Pobrezia larriaren eta pobrezia errealearen bilakaerak ere garrantzi berezia hartzen du Zutabearen 14. printzipioaren ikuspegitik, zeina bizitza duina ahalbidetzeko gutxieneko errenta egokia izateko baliabide nahikorik ez duten pertsonen eskubideari dagokion, bai eta haien inklusioa errazten duten neurriek ere. Pobrezia larria % 3,1etik % 6,4ra igo da 2008tik 2024ra bitartean, eta pobrezia erreala % 4,2tik % 6,1era; argi dago, beraz, zaurgarritasun ekonomiko handiko egoerek iraun egiten dutela, eta gogortu ere egin direla. Zutabearen garapenak berak arlo hauek identifikatzen ditu gizarte-babesarako eta -inklusiorako europar politikaren oinarritzko eremu gisa: **gutxieneko errenta eta gizarte-babesa**, etxebizitzarako sarbidea, osasun-laguntza eta funtsezko zerbitzuak.

Desberdinkeria buruzko emaitzak ildo berekoak dira. 2024an, Giniren indizea 2008koa baino pixka bat handiagoa da; S80/S20 ratioa 3,6tik 4,2ra igo da, eta % 10 pobreenaren errenta-partaidetza % 3,88tik % 3,30era jaitsi da. Datu horiek erakusten dutenez, hobekuntza erregistratu den arren 2020ko desberdinkeria maximoetatik hona, diru-sarrerarik baxuenak dituzten biztanleen posizio erlatiboak ez ditu berreskuratu aldiaren hasierako mailak. Egoera hori **aukera-berdintasunaren, gizarte-babesaren eta inklusioaren** printzipio europarrekin lotzen da bereziki. Gainera, Europako Batzordeak 2026an berretsi egin du Zutabearen indarraldia, eta adierazi du pobrezia murrizteak, funtsezko zerbitzuak sarbidea hobetzeak eta desberdinkeria txikitzeak arreta indartua behar dutela.

Bi esparruen arteko beste lotura-puntu bat **genero-ikuspegia** da. Gizonen eta emakumeen arteko aldeak nabarmen murriztu diren arren aldian zehar, emakumeek pobrezia erlatiboaren eta AROPEren tasa handiagoak izaten jarraitzen dute 2024an. Bestalde, arrakala batzuetan gertatu den murrizketa ez da soilik emakumeen egoera hobetzearen ondorio, baizik eta gizonen kasuan adierazle jakin batzuek izan duten narriadura handiagoaren ondorio ere bada. Bilakaera horrek indartu egiten du pobrezia aurkako politiketan genero-ikuspegiari eusteko beharra, bat etorritik bai **5. GJHarekin** eta bai **Gizarte Eskubideen Europako Zutabearen genero-berdintasunaren eta aukera-berdintasunaren printzipioekin**.

6.- ONDORIOAK

1. **2008-2024 aldiko balantzeak erakusten du Euskadik ez duela pobrezia etengabe murrizten joaterik lortu.** 2024an, aztertutako sei adierazleetatik bostek 2008ko balioak baino handiagoak dauzkate. Gainera, 2022tik 2024ra bitartean, haietatik bostek okerrera egin dute; eta, beraz, 2020aren ostean ikusitako hobekuntzak ez du jarraipenik izan.
2. **Kezka gehien eragiten duen zergatia pobrezia-modu bizienean izan duten hazkundera da.** Pobrezia larria % 6,4ra iritsi da 2024an: serie osoko baliorik handiena da hori, eta 2008an erregistratutakoaren bikoitza baino handiagoa. Pobrezia erreala 2022ko % 4,0tik 2024ko % 6,1era igo da; beraz, 134.500 pertsona inguru dira, eta 2018an lortutako gehienekoa berdindu da. Era berean, metatze-pobrezia % 0,2tik % 1,1era igaro da bi urte soileko epean. Azken adierazle horrek 2008ko mailaren azpitik jarraitzen badu ere, izan duen gorakada handiak aurrez izandako aurrerapenak hauskorrak direla erakusten du.
3. **Adierazlerik zabalenean berresten dute pobrezia euskal gizartearen zati garrantzitsu bati eragiten diola oraindik ere.** Pobrezia erlatiboa % 17,8an kokatzen da, eta AROPE adierazlea % 20,6an: biak hasierako balioen gainetik daude, beraz. Mantentze-pobrezia hobekuntza txiki bat izan du 2022arekiko, baina 2024ko mailak (% 7,2) handiagoa izaten jarraitzen du 2008koak baino. Hortaz, datuek erakusten dutenez, pobrezia ez da koiunturazko fenomeno bat, eta ez dago muturreko egoeretara mugatuta.
4. **Desberdinkeria bilakaerak itxuraz hobea den irudia ematen du, baina ez da nahikoa.** Giniren indizeak eta S80/S20 ratioak hobera egin dute 2020an lortutako maximoekin alderatuta, baina oraindik ez dituzte 2008ko mailak berreskuratu. Gainera, diru-sarrera gutxien dituzten biztanleen % 10ek errenta osoaren % 3,3 baino ez dute jaso 2024an, eta 2008an, berriz, % 3,88. Beraz, banaketa-adierazle orokorrak hobetu egin diren arren, horrek ez du eragotzi baliabide gutxien duten pertsonen egoera ekonomikoa narriatzea.
5. **Emakumeen eta gizonen arteko arrakala batzuk murriztu izana ezin da automatikoki berdintasunean egindako aurrerapen gisa interpretatu.** Emakumeek gizonen baino tasa handiagoak izaten jarraitzen dute pobrezia erlatiboaren eta AROPEren tasetan. Pobrezia larria, berriz, zertxobait handiagoa da gizonen artean, eta pobrezia errealek ehuneko bera du bi sexuetan. Hainbat adierazletan emakumeen eta gizonen artean gertatu den hurbilketaren azalpenak zerikusi handiagoa du gizonezkoen egoera narriatu izanarekin, emakumeen egoera nabarmen hobetu izanarekin baino. Horregatik, pobrezia aurrerako politikek genero-ikuspegi eta ikuspegi intersektionala eduki behar dute.
6. **Pobrezia gizarte-, lan- eta familia-zaugarritasunak metatzen diren talde jakin batzuetan kontzentratzen da.** Nabarmenezkoak dira jatorriz atzerritarren biztanleak –bereziki Europar Batasunekoak ez diren herrialdeetatik etorri direnak–, erabateko langabeziak edo lan-prekaritateak eragindako familiak, haurrak, adingabeak dituzten familiak –bereziki guraso bakarreko familiak– gazteak eta kualifikazio baxuko biztanleak. Erregistratutako tasa altuek – hala nola pertsona aktibo guztiak langabezian dituzten etxeen % 52,6 edo Europar Batasunekoak ez diren herrialdeetako nazionalitatea duten biztanleen % 24,6– desberdinkeria handiak daudela erakusten dute.
7. **Pobrezia lurralde-dimentsio esanguratsua ere badu.** Bizkaiak Euskadin pobrezia errealeko egoeran dauden pertsonen % 60 inguru hartzen du, eta pobrezia horrek eragin berezia du Ezkerraldean eta Bilbon. Debabarrenean ere tasa altuenetako bat erregistratu da.

Desberdintasun horiek direla-eta, politika orokorrak pobreziaren eragin edo kontzentrazio handiena duten lurraldeetan jarduketa intentsibo eta koordinatuekin osatzea komeni da.

8. **Emaitzek, oro har, pobrezia egiturazkoa eta dimentsio anitzekoa dela berresten dute.** Diru-sarreraren bermea ezinbestekoa da, baina ez da nahikoa. Beste neurri batzuekin batera joan behar du: enplegu duina, etxebizitza eskuragarria, kalitatezko zerbitzu publikoak, hezkuntza, osasuna, zaintzak, familia-politikak eta diskriminazioaren aurkako neurriak. Desabantailak metatzeak erantzun integratuak eskatzen ditu, pertsonengan zentratuak, esku-hartze zatikatuak saihestuz.
9. **Behatutako bilakaera erronka bat da Euskadik gizarte-kohesioaren, 2030 Agendaren eta Europako eskubide sozialen arloan dituen konpromisoetarako.** Nahiz eta aztertutako adierazleek ez duten esparru horien betetze-maila ebaluatzeko aukerarik ematen, bai erakusten dutela jarraitutako ildoak ez dela nahikoa pobrezia eta desberdinkeriak nabarmen murriztea lortzeko. Datuek euskal estrategia integral bat lantzea justifikatzen dute, helburu kuantifikagarriekin, finantzaketa egonkorrekin, erantzukizun zehatzekin, eragindako pertsonen partaidetzarekin eta jarraipen- eta ebaluazio-mekanismo publikoekin.

7.- GOMENDIOAK

Pobrezia eta gizarte-bazterkeria prebenitzeko, murrizteko eta desagerrarazteko Euskal Estrategia lantzea eta onestea, 2030era eta 2050era begira. Estrategia horretan, pobrezia eta bazterkeria murrizteko helburu kuantifikagarriak ezarriko lirateke, helburu horiek lortzeko beharrezkoak diren jarduketak zehaztuko lirateke, eta modu koordinatuan artikulatuko lirateke arlo hauetako politikak: diru-sarrerak, enplegua, etxebizitza, gizarte-zerbitzuak, hezkuntza, osasuna, zaintzak eta familia. Estrategiak honako hauek jaso behar lituzke: adierazle partekatuak, baliabide nahikoak, erantzukizun instituzional zehatzak, plan operatiboak, jarraipena eta ebaluazioa egiteko mekanismoak, eta pobreziaren eta gizarte-bazterkeriaren egoeran edo arriskuan dauden pertsonen partaidetza eraginkorra.

2024ko PGDIren emaitzek Euskadiko pobrezia prebenitzeko eta desagerrarazteko politikari bultzada berri bat ematea gomendatzen dute. 2024an, aztertutako ia pobrezia-adierazle guztiak 2008an erregistratutakoen gainetik daude. Bereziki nabarmentzekoak dira pobrezia larria (% 6,4) eta pobrezia erreala (% 6,1). Desberdinkeria-adierazleek erakusten dutenez, banaketaren behealdean dauden biztanleek guztizko errentaren proportzio txikiagoa dute aztertutako aldiaren hasieran baino.

Gainera, pobrezia talde jakin batzuetan kontzentratzen da bereziki: jatorriz atzerritarrak diren biztanleak –bereziki, Europar Batasunekoak ez diren herrialdeetakoak–, langabeziak edo lan-prekaritateak eragindako etxeak, haurrak, adingabeak dituzten familiak, guraso bakarreko familiak, gazteak, kualifikazio baxuko pertsonak, eta pobreziaren kontzentrazio handia duten lurralde jakin batzuk.

EAPN Euskadi osatzen dugunon ustez, datu horiek aldaketa bat eskatzen dute; hau da, pobreziaren aurkako neurri sektorialak hartzeari uztea eta **pobrezia nahiz gizarte-bazterkeria prebenitzeko, murrizteko eta desagerrarazteko politika integral** bat onestea, non pobrezia ulertuko baitzen gizarte-eskubideak eraginkortasunez egikaritzearekin estuki lotuta dagoen egiturazko fenomeno dimentsioaniztun gisa.

Orientazio hori koherentea da Europar Batasunak 2026ko maiatzean onetsitako Pobreziaren Aurkako lehenengo Estrategiarekin. Estrategia horrek proposatzen du 2050ean pobrezia desagerrarazteko bidean aurrera egitea, bizi-zikloaren ikuspegia hartuta, diru-sarreraren babes egokiarekin, lan-merkatu inklusiboekin, kalitatezko zerbitzuetarako sarbide eraginkorarekin, etxebizitza-politikekin, gobernantza indartuarekin eta pobrezia-esperientzia duten pertsonen partaidetzarekin.

Esparru horretatik abiatuta, EAPN Euskadik gomendio hauek planteatzen ditu:

Pobrezia eta gizarte-bazterkeria prebenitzeko, murrizteko eta desagerrarazteko Euskal Estrategia lantzea eta onestea, 2030ari eta 2050ari begira.

Estrategiak pobreziaren aurka borrokatzeko euskal politiken esparru komuna izan behar luke, eta alderdi hauek zehaztu behar lituzke: helburu kuantifikagarriak, epeak, erantzukizun instituzionalak, finantzaketa, adierazleak eta ebaluazio-mekanismoak. 2030eko horizonteak tarteko helburu batzuk jaso behar lituzke, erruz murrizteko pobrezia erlatiboa, pobrezia larria,

haur-pobrezia, pobrezia erreala eta AROPE adierazlea; epe luzeko horizonteak, berriz, berariaz jaso behar luke pobrezia desagerrarazteko helburua.

Europaren 2030erako helburua Europar Batasun osorako da, eta ez da Euskadira mekanikoki ekarri behar: euskal gizartearen errealitatearekin bat datozen helburu propioak ezarri behar dira. Estrategiak barnean hartu behar lituzke diru-sarrerak, inklusioa, enplegua, etxebizitza, gizarte-zerbitzuak, hezkuntza, osasuna, zaintzak, haurrak eta familia, fiskalitatea eta diskriminazioaren aurkako borroka bermatzeko politikak.

Pobrezia- eta gizarte-bazterkeriako egoeretan bizi diren pertsonen partaidetza erreal eta iraunkorra bermatzea.

Eragindako pertsonak ez dira politiken hartzaile soilak izan behar; aitzitik, politika horien diagnostikoan, diseinuan, aplikazioan eta ebaluazioan parte hartu behar dute. Etorkizuneko Euskal Estrategiaren barruan, pobrezia zuzenean bizi duten pertsonen parte hartzeko mekanismo egonkor bat eratzea proposatzen da, aniztasuna bermatuz lurraldearen, generoaren, adinaren, jatorriaren eta bazterkeria-egoeraren aldetik. Partaidetzak, eraginkorra izateko, bitartekoak, laguntza eta irisgarritasun-baldintzak izan beharko ditu, ez dadin kontsultara mugatu. Proposamen honek lotura zuzena du Europako Estrategiarekin, zeinak elkarriketa egituratua aurreikusten duen pobrezian bizi diren pertsonekin eta EAPN Euskadiren prozesuarekin, haien ahotsak indar handiagoz txertatzeko sarearen plangintzan.

Genero-ikuspegiak, zaintzak eta interseksionalitatea transbertsalki txertatzea.

2024an, emakumeek pobrezia erlatiboaren eta AROPEren tasa handiagoak izaten jarraitzen dute. Genero-arrakala batzuetan izandako murrizketak gizonen egoera okertu izanarekin du zerikusia neurri handi batean, eta ez soilik emakumeen kasuan izandako hobekuntzarekin. Politikek arreta berezia eskaini behar diete zaintza-erantzukizunak dituzten emakumeei, guraso bakarreko familiei, indarkeriaren biktimei, emakume immigrantei eta zaugarritasun-faktoreak metatzen diren beste egoera batzuei. Helburua ez da emakumeen eta gizonen arteko desberdintasun estatistikoak murriztea bakarrik, baizik eta haien guztien bizi-baldintzak benetan hobetzea eta berdintasuna narriadura orokortzearen ondorioz gertatzea saihestea.

Pobreziak eta bazterkeriak gehien eragiten dien kolektiboari arreta berezia eskaintzea:

Datuek erakusten dutenez, Euskadiko pobreziak lotura estua du gizarte-, lan- eta familia-zaugarritasunen metaketarekin.

Lehentasunezko lau kolektibo identifikatu dira:

1. Jatorriz atzerritarren diren biztanleak, bereziki Europar Batasunetik kanpokoak.
2. Erabateko langabezia edo enplegu prekarioa duten familiak.
3. Haurrak eta beren kargura adingabeak dituzten familiak, bereziki guraso bakarreko familiak.
4. Gazteak eta kualifikazio baxuko biztanleak.

Pobreziaren aurkako politiketan lurralde-dimentsioa txertatzea.

PGDI inkestako datuek lurralde-desberdintasunak islatzen dituzte; horregatik, pobrezia-egoeran bizi diren biztanleen proportzio handiena duten eremuetan politika orokorrak eta jarduketak intentsiboak konbinatzea komeni da. Txostenak Ezkerraldea eta Bilbo identifikatzen ditu bereziki, eta tasa altuak ematen ditu Debabarrenean ere. Pobreziaren aurkako tokiko edo eskualdeko planak bultzatu behar dira. Behar bezala finantzatuta egon behar dute, eta Euskal Estrategiari lotuta egon behar dira, etxebizitzari, enpleguari, hiri-berronartzeari, hezkuntzari, osasunari, gizarte-zerbitzuei eta garapen komunitarioari buruzko politikak integratu ahal izateko. Toki-

administrazioek behar besteko gaitasun tekniko eta finantzarioa izan behar dute jarduera horiek gauzatzeko.

Zerbitzu publiko eta sozialak indartzea eta sarbide erraz, integratu eta hurbilekoa bermatzea. Pobreziari ezin zaio aurre egin diru-transferentzien bidez edo lan-merkatuaren bidez bakarrik. Osasuna, hezkuntza, gizarte-zerbitzuak, zaintzak, garraioa, energia, elikadura, sarbide digitala eta etxebizitza funtsezko elementuak dira bizitza duina izateko. Horietako batzuek, gainera, bazterkeriaren elementu biderkatzaile gisa jarduten dute; adibidez, etxebizitzak: ez daukatenen kasuan, bazterkeria eragiten du; daukatenen kasuan, inklusioa.

Pertsonengan zentratutako ibilbide integratueterantz aurrera egin behar da, zailtasun ugari dituztenek ez dezaten administrazio-sistema independente eta ez oso koordinatuetan batera eta bestera ibili beharrik izan. Leihatila bakarreko mekanismoetarantz aurrera egitea proposatzen da, laguntza pertsonalizatua emanez eta gizarte-zerbitzuen, enpleguaren, etxebizitzaren, osasunaren eta hezkuntzaren artean koordinatuta jardunez, betiere arlo horiek guztiak behar beste profesionalekin hornituta egongo direla bermatuz. Orientazio hori bat dator pertsonarengan zentratutako arreta ematen duten zerbitzu eskuragarri eta kalitatezkoak eskaintzeko Europako printzipioekin.

Pobreziaren aurkako politiken finantzaketa nahikoa, egonkorra eta ebaluagarria bermatzea.

Estrategia guztiek memoria ekonomikoa eta urte anitzeko aurrekontu-konpromisoak behar dituzte. Pobreziaren aurkako jarduketak ezin dira aldi baterako deialdien edo koiunturazko funtsen mende soilik egon. Aurrekontu publikoek aukera eman behar lukete berariaz pobrezia prebenitzera eta murriztera zuzendutako baliabideak identifikatzeko eta haien bilakaera baloratzeko.

Jarraipena egiteko, adierazleak zehazteko eta kontuak emateko sistema publiko bat ezartzea.

Etorkizuneko Euskal Estrategiak adierazle-taula bat izan beharko du, pobreziaren eragina ez ezik haren intentsitatea, iraupena eta banaketa ere aztertzeko. AROPErekin eta pobrezia erlatiboarekin batera, PGDIren berezko adierazleak mantendu egin beharko lirатеke (mantentze-pobrezia, metatze-pobrezia eta pobrezia erreala), eta honako hauei buruzko adierazleak erantsi beharko lirатеke: haur-pobrezia, lan-pobrezia, etxebizitza eta etxegabetasuna, prestazioetarako irispidea, eskubide eta zerbitzuetarako ukoa edo sarbide-eza eta energia-pobrezia. Datu horiek bereizi egin beharko lirатеke –betiere estatistikoki posible bada– sexuaren, adinaren, jatorriaren, desgaitasunaren, familiaren osaeraren eta lurraldearen arabera. Urteko jarraipen-txosten bat argitaratzea eta lortutako emaitzekiko independenteak diren aldizkako ebaluazioak egitea proposatzen da. Europan 2028rako aurreikusi den pobrezia-adierazleen berrikuspenak dimentsio hori indartzeko aukera ematen du, baina Euskadik ez luke data horren zain egon behar bere jarraipen-sistemak hobetzeko.

Oro har, EAPN Euskadiren iritziz, pobrezia murriztea **herrialde-helburu transbertsal** bat izan behar da, eta ez du soilik gizarte-politiken ardura izan behar. Oinarri garrantzitsua da Euskadin diru-sarrerak, gizarte-zerbitzuak, osasuna, hezkuntza eta gizarte-babesa bermatzeko sistema finkatuak egotea, baina 2024ko PGDIren emaitzek erakusten dute tresna horiek oraindik ez dutela lortu pobrezia etengabe murrizten joatea –bere adierazpenik larrienak batez ere–.

Europar Batasunaren Pobreziaren Aurkako lehenengo Estrategiak esparru egokia eskaintzen du pauso hori emateko. Euskadik bere eskumen-eremura eramán ditzake gobernantza-printzipioak, diru-sarreraren babes egokia, inklusioa, zerbitzuetarako sarbidea, bizi-zikloa, lurralderatzea eta partaidetza, eta, aldi berean, anbizio handiagoarekin jaso ditzake EAPNren iritzian ezinbestekoak diren elementuak: **eskubideen ikuspegia, finantzaketa nahikoa, egiturazko kausen inguruko jarduketa, zerbitzu publikoen indartzea eta pobrezia-egoeran dauden pertsonen partaidetza**

eraginkorra. Azken helburua izan behar da politika publikoak ez mugatzea pobrezia kudeatzera edo arintzera, baizik eta, modu egiaztagarrian, pobrezia hori prebenitzera eta desagerraraztera bideratuta egon daitezela.